

„Dobro,“ odvrne paša. Za jedno uro ti pošljem 400 pušek, potem pa stori, kar ti drago!“

Paša pošlje res puške a zajedno dobi Abd-el-Kader naznanilo, da ima 5000 tolovajev naskočiti njegov dom ter ga popolnoma razrušiti.

Toda ponosni Arabec se ne klone. Hitro razdeli puške Kristjanom, ki so bili zmožni sukati orožje. Svoje vojake razpošlje po mestu. Dvesto zamorcev obleče po turško in jim reče naj zažgó mesto na vseh straneh, ko bodo videli, da je napadena njegova palača, Ahmet-pašo pa naj ubijejo in z razposlanimi vojaki vred začnó krvavi boj zoper tak izmeček ljudij.

Ali paši je hitro upalo srce, ko se je šlo za resen boj. Ni si upal napasti srditega Arabca.

Abd-el-Kader je rešil 14.000 Kristjanov gotove smrti. Pomagal jim je tudi deléč méd-nje hrano in obleko. A vender je pomorila turška besnost še nad 8.000 Kristjanov in požgala 3800 hiš, 4 samostane in več cerkva.

Da pa ni bilo pravicoljubnega Arabca, otet bi ne bil niti jeden Kristjan. Da-si vže počiva deset let v hladni zemlji, vender ni pozabljen. Njegov spomin še živi pri Kristjanih in Mahomedancih in bode živél, dokler bode na svetu kaj pravice in ljubezni do bližnjega.

Basnigoj.

Máličkov prijatelj.

ù, pozdravljeni, prijateljéki moji! Kaj naj vam pa danes povem lepega? Ahà, saj sem vam vže zadnjič obljubil, da vam povem kaj o máličkovih prijateljih.

Menda še veste, kdo je moj máliček? Nù, dobro, da veste. Moj ščinkovec je, s katerim sva to zimo skupaj prebila. O, sedaj sva vže velika prijatelja!

Oni dan me je obiskal Ljubenčev oča. Pokazal sem mu tudi svojega ščinkoveca. Prav veselo ga je pozdravil, ker Ljubenčev oče ima ptičke zeló rad. „Oj, prinesi ga no jedenkrat k nam, da ga vidi moj kanarček,“ reče mi oče in jaz mu obljubim, da ga prinesem. V nedeljo po krščanskem nauku sem nesel málička v vas k Ljubenčevemu kanarčku. Ta kanarček je kaj zal ptiček. Lepo rmeno suknjico ima in peti zna, da bi ga vedno poslušal. Ljubenčev oče mu je napravil tudi zalo kletko in tam notri skače in prepeva po ves dan. To bi morali videti, kako ga ima Ljubenčev oče rad. Kadar koli pride domóv, vselej mu prinese kako slašéico; zdaj košček sladkorja, zdaj listek solate, ali kaj drugega dóbrega. Ko sem prinesel ščinkoveca, spustil sem ga v kletko h kanarčku. Prav veselo sta se pozdravila. Takòj sta bila velika prijatelja; sedla sta na najvišjo šibko v kletki in se začela pogovarjati. „Nù, odkod pa ti, prijatelj?“ nagovori kanarček mojega málička. „Ali si tudi ti, ubožček, ujet, kakor jaz?“ — „Dà, dà, tudi jaz sem ujet, ali ubožček pa vender nisem,“ odvrne mu moško moj ščinkovec. „Sam sem se dal ujeti in prav dobro se mi godi.“

„Oj, kako moreš kaj takega govoriti, kako moreš biti zadovoljen v kletki? Le poglej, kako prijetno bi bilo letati zunaj po prostem. Kako lepo belo je vse! Oj, kako rad bi bil jaz prost, tukaj pa imam komaj toliko prostora,“ da se ganem, toži rumenoglavček. — „Oj ti si še mlad, prijatelj moj,“ odvrne mu modro moj znanec. „Izvestno še nisi videl nič sveta, ker tako govoriš. Glej, jaz sem izkušen in vem, kako se živi po svetu. Ta sneg, ki se tebi vidi tako lepo bel, nevaren je za nas ptičke. Vse ti pokrije, da ne dobiš nikjer živeža in moraš hudo stradati. In pa kakó je mraz zunaj. Lani ste mi zmrznili moja ljuba mamica in sestra. Oj! kako sem žaloval po njima.“

Tù moj ščinkovec nekoliko preneha in žalostno vzdihne. „Tudi letos je bila huda zima; morda bi bil tudi jaz šel za njima, da me ni rešil spomin na mojega starega očeta. Ta mi je pripovedoval nekdanj, da si je ohranil neke hude zime življenje le s tem, da se je dal ujeti dobrim ljudem, pri katerih je preživel vso hudo zimo; vzpomladi pa so ga zopet izpustili na prosto. Tudi jaz sem letos tako storil, priletel sem v odprto sobo in sedaj se mi prav dobro godi. Izvestno me bode moj gospod vzpomladi zopet izpustil, ker me ima tako rad.“

„No, saj se meni tudi ne godi ravno tako slabo,“ deje kanarček. „Ko bi le takega strahú ne prestal v tej kletki. Oni dan sem zadremal po kosilu malo tu-le na koritu. Na jedenkrat se prebudim ves prestrašen; nekaj me je zagrabilo za rep. Ko se ozrem, ugledam pred kletko strašno zver. Oči so se jej svetile iz velike glave, beli, ostri zobjé so gledali grozno izpod dolgih brk. In pa kake kremplje je imela zver na nogah! Še sedaj se ves tresem, kadar se je spomnim. Izvestno bi me bila požrla ona divja zver s kletko vred, da je ni odpódil Ljubbenčev oče. A vender mi je izruvala skozi kletko tri najlepša peresca iz repa; poglej, še sedaj se mi pozna. Oj, v kaki nevarnosti sem tukaj notri!“

„To je bil bajè — cerkvenikov maček,“ prikima izkušeno moj ščinkovček. „Tega se varuj! Tudi mene je hotel oni dan, ko sem sedel na oknu. Splazil se je od zunaj po zidu na okno in trkal in skušal, da bi prišel notri; a skozi šipe ni mogel.“

„Oj, ko bi bil zunaj na prostem, kako lahko bi mu ušel,“ vzdihne rmenček. Kar vzletel bi k višku, in nič žalega bi mi ne mogel storiti.

„O, tudi zunaj ni vse tako varno,“ kakor si ti misliš,“ zavrne ga moj ščinkovec. „Tudi na prostem imamo mnogo sovražnikov. Lansko jesen nas je spala cela tólpa v nekem grmu. Ko smo vsi najslajše spali, prifrči velika naša sovražnica, huda sova — ti je ne poznaš — in začne neusmiljeno daviti moje prijatelje. Jaz sem se tako prestrašil, da sem od strahú padel z veje na tla in to me je menda rešilo gotove smrti. O pa tudi drugače je še mnogo nevarnostij in vse polno sovražnikov. Ko sem bil jaz še majhen in doma v gnezdu, vže tedaj sem izkusil mnogo hudega. Bilo nas je petero — bratov in sester — v gnezdu. Ravno smo čakali očeta in matere, da nam prineseta kaj za lačne želodčke, kar prideta dva dečka in zagledata naše gnezdo. Urno sta bila pri njem in veselo gledata nekaj časa naš strah. Kar vzame jeden kučmo z glave in nas prične pobirati vanjo. Se ve, da smo kričali in klicali na pomoč, ali nič ni pomagalo; kmalu sta nas imela vse v kučmi. Nato zlezeta malopridneža zopet z drevesa in gresta proti domu. Oj, kako hudo nam je bilo v kučmi! Deček, ki jo je nosil, tiščal jo je tako trdo k sebi, da bi se

malo ne vsi bili zadušili v njej. Vše smo se pripravljali na smrt, ali k našej sreči pride gospod učitelj mimo, ki dečka ustavi, da mu pokažeta, kaj imata v kučmi. Ko gospod učitelj zagleda nas uboge ptičke, ostro pokara dečka in jima ukaže, da nas morata takòj nesti nazaj.

Kako vesela sta nas bila oče in mati, ki sta nas vže tako težko čakala. Dva dni pozneje pa je umrl moj bratec, katerega je bil deček preveč stisnil k sebi. Poglej torej v kakih nevarnostih so zunaj naši bratje.“

Tako sta se pogovarjala ptička. Ker se je vže mračilo, vzel sem svojega malička zopet iz kletke, želela sva „lahko noč“ Ljubenčevemu očetu in njegovemu kanarčku ter šla domov. Na poti je naju srečal cerkvenikov maček, ki je nekako poželjivo vzdignil rep ter pogledal mojega ščinkovčka; ali nič žalega mu ni mogel storiti.

Drugi dan povem vse gospodu učitelju, kaj sta se pogovarjala ptička. Gospod učitelj je to povedal tudi učencem v šoli in še pristavil: „Glejte, otroci, kako hudo delate ptičkom, če jim razdirate gnezda in pobirate mladiče. Ptički so božji prijatelji in zatožili vas bodo jedenkrat pri ljubem Bogu, če jim kaj žalega storite.“

Ne razdirajte torej gnezd, ne pobirajte jajček in ne jemljite mladičev iz gnezd.

Jožko G. Planinec.

Listje in cvetje.

Božja žabica.

Živalica tiha
 Zakaj tu čepiš,
 Na veji samotno
 Kakó tu živiš?

Kobilice brdke,
 Glej, jadrnih nog
 Kakó skaketajo
 Po travi okrog.

In ptice pod nebom
 Letaje prostó
 Si pesence drobne
 Veselo pojó.

In ribice urne,
 Glej, v vodi kakó
 Vrteč se igrajo
 Ves dan mej sabó.

Metuljčki, buče
 Pa s cveta na cvet
 Letavajo skrbno
 In srkajo med! —

Le tebi čepeti
 Zakaj je na tem
 Zelenem drevesu
 Jaz tega ne vem!

„Zakaj tu samévam,
 Povem ti jaz naj,
 Poslušaj me deček
 Boš vedel zakaj!

Po dolgi ko suši
 Vesoljne stvari,
 Gospodič in kmetič
 Dežjá si želí.

Tedàj jaz z regljanjem
 Naznanjam od tod
 Pohlevnega dežka
 Zaželjen prihod.

Od Stvarnika dana
 Mi ta je lastnost;
 Na vreme da pazim,
 Je moja dolžnost.

Zató jaz samévam
 V zatišji le-tem,
 Deževno da vreme
 Oznanjam ljudém. —

Prav rad me zatorej
 Vsak kmetič imá; —
 Zato mi ti tudi
 Ne stori nič zlá!

dr. H. Z.